

Udržitelnost, nebo hospodářský růst? Evropská unie představila strategii pro průmysl a energetiku

2.6.2025 - | Petr Lesensky - Dychame

Evropská komise na konci února představila Akční plán pro dostupné energie, který je součástí ambiciózní strategie Clean Industrial Deal. Podpora ze strany politiků i odborné veřejnosti ale zůstává nejistá, kritici totiž varují před oslabením konkurenceschopnosti evropského průmyslu. Evropa si tak podle expertů bude muset vybrat - buď bude preferovat ziskovost a konkurenceschopnost svého průmyslu, nebo se zaměří na klimatické cíle. Budoucí podobu legislativy navíc mohou ovlivnit podzimní parlamentní volby.

Snížení účtů za energie, vyšší konkurenceschopnost Evropy i schopnost reagovat na energetické krize. To všechno by měly upravit nové iniciativy Clean Industrial Deal (CID) a Akční plán pro dostupné energie, které představila Evropská komise na začátku letošního roku. Jejich implementace podle Evropské komise sníží administrativní i regulační zátěž pro firmy a taky postupně odstraní překážky v cestě za jednotným unijským trhem. Cílem plánu je ušetřit Evropanům v letošním roce 45 miliard eur, do roku 2040 by to pak mělo být 260 miliard ročně.

Rozhodující faktor? Balanc mezi udržitelností a hospodářským růstem

Navzdory ambiciózním cílům mají tyto evropské plány několik zásadních mezer. Jednou z nich je podle odborníků napětí mezi klimatickými ambicemi a konkurenceschopností. Dekarbonizace průmyslu totiž přináší vyšší náklady, což může vést k přesunu výroby mimo Evropskou unii a dalšímu oslabení průmyslu na území starého kontinentu. *„Plán také nepočítá s tím, že evropské státy budou muset v následujících letech významně navýšit své rozpočty na obranu, což může omezit veřejné financování dekarbonizačních opatření,”* popisuje **Radek Mikulášek**, vedoucí oddělení energetických projektů společnosti Enbra.

Podle aktuálních dat čelí evropský průmysl v současnosti až trojnásobně vyšším nákladům na energie než jeho konkurence v USA nebo Číně. Evropské plány i proto slibují zrychlenou elektrifikaci průmyslu, posílení dlouhodobých smluv na nákup elektřiny nebo snížení daní pro podniky, které se zavážou k investicím do dekarbonizace svého podnikání. To ale vzbuzuje řadu otázek. *„Ačkoliv Clean Industrial Deal počítá s finančními prostředky v hodnotě 100 miliard eur na ekologicky šetrnou výrobu, stále není jasné, odkud budou tyto prostředky pocházet nebo jak budou alokovány mezi jednotlivé členské státy,”* vysvětluje Mikulášek. Jeho realizace tak bude záviset na budoucím přijetí konkrétních opatření, což může vytvořit nejistotu pro průmyslové podniky.

Kritici v souvislosti s oběma dokumenty vyčítají Evropské komisi zejména absenci jakýchkoliv praktických opatření a také pokračování snahy o naplnění nereálných ekologických cílů. Tato kritika je podle Mikuláška do značné míry oprávněná. Zejména CID totiž v současné podobě představuje spíše strategický rámec a soubor proklamací. *„Na druhou stranu dokumenty obsahují i některá konkrétní opatření, například finanční podporu pro ekologickou výrobu, zjednodušení pravidel pro státní pomoc a podporu evropských dodavatelských řetězců. Klíčové tak bude najít rovnováhu mezi udržitelností a hospodářským růstem,”* tvrdí Mikulášek.

O reálném dopadu evropské iniciativy rozhodnou podzimní volby

Už první reakce na domácí scéně ukázaly, že politická podpora akčního plánu nebude hladká. Ohlasy na novou evropskou iniciativu se různí, do hry navíc vstoupí podzimní parlamentní volby. I ze strany současné vlády jsou slyšet spíše negativa – premiér Petr Fiala upozornil na rozpor mezi podporou průmyslu a klimatickými ambicemi. *„Česká republika se bude snažit vytvořit alianci států, které budou chtít zmírnit klimatické cíle EU ve prospěch konkurenceschopnosti. Český průmysl volá po moderní politice, která by reflektovala evropská specifika a chránila domácí průmysl před konkurencí z USA a Číny,”* předpovídá Mikulášek. Podpora nové environmentální iniciativy tak bude záviset především na tom, v jakém rozsahu bude její podoba omezovat český průmysl.

Clean Industrial Deal byl Evropskou komisí představen v únoru 2025, legislativní návrhy a doporučení pro členské státy budou vypracovány teprve na jeho základu. *„První dopady těchto opatření se mohou projevit v horizontu dvou až tří let. Vše samozřejmě bude závislé na aktuální politické reprezentaci, po podzimních volbách se může mnoho změnit,”* tvrdí Mikulášek. Pokud by měl Akční plán silnou politickou podporu, mohla by se Česká republika dočkat plné implementace nejdříve v roce 2030.

<https://www.dychame.cz/udrzitelnost-nebo-hospodarsky-rust-evropska-unie-predstavila-strategii-pro-prumysl-a-energetiku>